

Posudek na magisterskou diplomovou práci Bc. Simony Fischerové

Práce je zaměřena literární a filmovou podobou Krakatitu, přesněji řečeno na román Karla Čapka (1924) a jeho adaptaci, kterou natočil Otakar Vávra (1948). Jde o téma, které je nesporně zajímavé a může přinést nové poznatky jak k problematice adaptace, tak k výkladu obou uměleckých děl.

Práce však podle mého názoru není přesvědčivá. Za přínosné považuju některé postřehy týkající se Vávrova filmu (inspirace Povětroněm, retrospektivní návraty, role erotiky, posunutí charakteru některých postav, aktualizace v době poválečné hrozby atomové války). Odvážná, inspirovaná filmem, je několikrát myšlenka, že by se celý děj Čapkova Krakatitu mohl odehrávat v hrdinově snu. Ale práce má bohužel řadu nedostatků, které jako oponent nemůžu pominout.

Chybí základní literatura, zejména nedávné speciální číslo České literatury 2013/2 věnované adaptaci (studie Petra Bubeníčka, Petra Mála, Petra Mareše, Thomase Leitcha, rozhovor s Kamillou Eliottovou). Jde o nejvýznamnější oborový časopis v České republice, nevím, jak ho autorka mohla pominout. Nebyla využita obsáhlá bibliografie u hesla Krakatit v publikaci Český hraný film 1945-1960.

Další problém je, že se nepracuje s kritickým vydáním, ale s vydáním Krakatitu z roku 1957 (podobně je i trilogie je citována z vydání z roku 1958). Důvod této volby výchozího textu není jasný. Mezi základní zásady filologické práce, které učíme studenty v prvním ročníku, je, že je třeba vycházet z kriticky ověřených vydání. O to více, je-li práce zaměřena k jedné knize. A je třeba citovat přesně, některé parafráze nebo citované pasáže Čapkova textu jsou podivné. Jede např. v závěru románu dědeček na koni (s. 59)?

Slabinou práce je zejména její teoretická část. Není sladěna s interpretací, rozvíjí se několik teoretických konceptů, nepříliš přehledně, v praxi se z nich využilo minimum.

V práci je nadměrné množství pravopisných, stylistických chyb, nedůsledností a překlepů. O Anči se na s. 60 píše, že je „prostá a hloupá dívka“, na s. 82 si ve filmu zachovává románové rysy „naivní, ale hodné dívky“. Co znamená třeba „spletitá struktura charakteristických atributů“? „připomíná citace z Odyssey“ (připomíná pasáže / využívá citace). „...využil jeho nepřítomných stavů“? „známe pouze jen jeho motivaci“. „velmi vykreslena velmi humorně“. „putování za různými charaktery žen“. „různé motivy dětství“. „negativně odmítali“. „třech rovin“. „...veškeré události vnímáme skrze Prokopovu perspektivu (...) Někdy však promluvy přesahují Prokopův pohled a my máme možnost hodnotit situaci skrze další postavu, nebo se nám nabízí dokonce objektivní pohled na celou situaci.“ „v Povětroňovi“.

Některá tvrzení se opakují nebo jsou samozřejmá: „Je důležité říct, že telling není showing, proto nemůžeme předpokládat přesné převedení knihy do divadelní nebo filmové podoby.“

Jiná tvrzení jsou problematická, pokud jsou převzata ze sekundární literatury (někdy není upřesněno, co je převzato a co je vlastním výkladem autorky), měla by být zdůvodněna. Např. „Základní vlastností literárního narativu je neurčitost.“ „Principy demokratizace v umění způsobují, že do umělecké literatury vstupují dobrodružné typy postav, jako jsou hrdinové vynálezci, kovbojové, žongléři, krasojezdkyně, hrabata...“ „Když čteme příběh někoho, o kom si myslíme, že ho známe,

napomáháme si k tomu, že pak příběh vnímáme intenzivněji. To jsou, zjednodušeně řečeno, základní stanoviska francouzského strukturalismu, která dále Chatman rozvíjí.“ Je George Bluestone „jeden z prvních filmových teoretiků“ nebo spíš jeden z teoretiků filmové adaptace? Lze operovat s tvrzením, že až v 60. a 70. letech 20. století vznikaly podstatné metodologické koncepty věnované filmové adaptaci? Co se myslí prométheovským, faustovským a donchuanským mýtem? Nejde spíš o látku, téma apod.? Pojmy, se kterými autorka pracuje, by měly být reflektovány a definovány.

Vzhledem ke všem těmto nedostatkům se domnívám, že diplomová práce Simony Fischerové nemůže být hodnocena jinak než známkou 3 nebo 4, podle průběhu obhajoby.

23.1. 2014

Jiří Holý